

Werke und Tage

- [1] μοῦσαι Πιερίηθεν ἀοιδῆσι κλείουσαι,
[2] δεῦτε Δί' ἐννέπετε, σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι.
[3] ὅν τε διὰ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε,
[4] ϋητοί τ' ἄρρητοί τε Διὸς μεγάλοιο ἔκητι.
[5] ὥστα μὲν γὰρ βριάει, ὥστα δὲ βριάοντα χαλέπτει,
[6] ὥστα δ' ἀρίζηλον μινύθει καὶ ἄδηλον ἀέξει,
[7] ὥστα δέ τ' ἴθύνει σκολιὸν καὶ ἀγήνορα κάρφει
[8] Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, δος ὑπέρτατα δώματα ναίει.
[9] κλῦθι ἰδῶν ἀίων τε, δίκη δ' ἵθυνε θέμιστας
[10] τύνη· ἐγὼ δέ κε Πέρση ἐτήτυμα μυθησαίμην.
[11] οὐκ ἄρα μούνον ἔην Ἐρίδων γένος, ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν
[12] εἰσὶ δύων τὴν μέν κεν ἐπαινήσεις νοήσας,
[13] ἡ δ' ἐπιμωμητή· διὰ δ' ἄνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.
[14] ἡ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὄφέλλει,
[15] σχετλίη· οὕτις τῇ γε φιλεῖ βροτός, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
[16] ἀθανάτων βουλῆσιν Ἐριν τιμῶσι βαρεῖαν.
[17] τὴν δ' ἐτέρην προτέρην μὲν ἐγείνατο Νὺξ ἐρεβεννή,
[18] θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων,
[19] γαίης τ' ἐν ρίζησι καὶ ἀνδράσι πολλὸν ἀμείνων.
[20] ἡ τε καὶ ἀπάλαμόν περ ὁμῶς ἐπὶ ἔργον ἐγείρει.
[21] εἰς ἔτερον γάρ τίς τε ἵδεν ἔργοιο χατίζων
[22] πλούσιον, δος σπεύδει μὲν ἀρώμεναι ἡδὲ φυτεύειν
[23] οἴκον τ' εὖ θέσθαι· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων
[24] εἰς ἄφενος σπεύδοντα· ἀγαθὴ δ' Ἐρις ἥδε βροτοῖσιν.
[25] καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει καὶ τέκτονι τέκτων,
[26] καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ.
[27] ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ,
[28] μηδέ σ' Ἐρις κακόχαρτος ἀπ' ἔργου θυμὸν ἐρύκοι
[29] νείκε' ὀπιπεύοντα· ἀγορῆς ἐπακουὸν ἔοντα.
[30] ὥρη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται νεικέων τ' ἀγορέων
[31] ὕτινι μὴ βίος ἔνδον ἐπηετανὸς κατάκειται
[32] ὡραῖος, τὸν γαῖα φέρει, Δημήτερος ἀκτήν.
[33] τοῦ κε κορεσσάμενος νείκεα καὶ δῆριν ὄφέλλοις
[34] κτήμασ' ἐπ' ἀλλοτρίοις. σοὶ δ' οὐκέτι δεύτερον ἔσται
[35] ὕδ' ἔρδειν· ἀλλ' αὖθι διακρινώμεθα νείκος
[36] ἴθείησι δίκης, αἱ τ' ἐκ Διός εἰσιν ἄρισται.
[37] ἥδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ', ἀλλα τε πολλὰ
[38] ἀρπάζων ἐφόρεις μέγα κυδαίνων βασιλῆας
[39] δωροφάγους, οἵ τήνδε δίκην ἐθέλουσι δικάσσαι.
[40] νήπιοι, οὐδὲ ἵσασιν ὅσω πλέον ἡμισυ παντὸς
[41] οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.
[42] κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισιν.
[43] ϋηϊδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἡματι ἐργάσσαιο,
[44] ὕστε σε κεὶς ἐνιαυτὸν ἔχειν καὶ ἀεργὸν ἔοντα.
[45] αἴψα κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο,
[46] ἔργα βιῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν.
[47] ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε χολωσάμενος φρεσὶ ἥσιν,
[48] ὅττι μιν ἔξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης·
[49] τούνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρά,

- [50] κρύψε δὲ πῦρ· τὸ μὲν αὔτις ἔὺς πάϊς Ἱαπετοῖο
[51] ἔκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς παρὰ μητιόεντος
[52] ἐν κοίλῳ νάρθηκι, λαθὼν Δία τερπικέραυνον.
[53] τὸν δὲ χολωσάμενος προσέφη υεφεληγερέτα Ζεύς·
[54] "Ιαπετιονίδη, πάντων πέρι μῆδεα εἰδῶς,
[55] χαίρεις πῦρ κλέψας καὶ ἐμὰς φρένας ἡπεροπεύσας,
[56] σοί τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσσομένοισιν.
[57] τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακόν, ὃ κεν ἄπαντες
[58] τέρπωνται κατὰ θυμὸν ἐδὼν κακὸν ἀμφαγαπῶντες."
[59] ὃς ἔφατ', ἐκ δ' ἐγέλασσε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
[60] Ἡφαιστὸν δ' ἐκέλευσε περικλυτὸν ὅττι τάχιστα
[61] γαῖαν ὕδει φύρειν, ἐν δ' ἀνθρώπου θέμεν αὐδὴν
[62] καὶ σθένος, ἀθανάτης δὲ θεῆς εἰς ὥπα ἐίσκειν
[63] παρθενικῆς καλὸν εἴδος ἐπήρατον· αὐτὰρ Ἀθήνην
[64] ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἴστὸν ὑφαίνειν·
[65] καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσέην Ἀφροδίτην
[66] καὶ πόθον ἀργαλέον καὶ γυιοβόρους μελεδώνας·
[67] ἐν δὲ θέμεν κύνεόν τε νόον καὶ ἐπίκλοπον ἥθος
[68] Ἐρμείην ἡνωγε, διάκτορον ἀργεῖφόντην.
[69] ὃς ἔφατ', οἱ δ' ἐπίθυντο Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι
[70] αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσει κλυτὸς Ἀμφιγυήεις
[71] παρθένῳ αἰδοίῃ ἵκελον Κρονίδεω διὰ βουλάς·
[72] ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
[73] ἀμφὶ δέ οἱ Χάριτές τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθὼ
[74] ὅρμους χρυσείους ἔθεσαν χροί· ἀμφὶ δὲ τήν γε
[75] Ὄραι καλλίκομοι στέφον ἄνθεσι εἰαρινοῖσιν.
[76] πάντα δέ οἱ χροὶ κόσμον ἐφήρμοσε Παλλὰς Ἀθήνη·
[77] ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσι διάκτορος ἀργεῖφόντης
[78] ψεύδεά θ' αἰμυλίους τε λόγους καὶ ἐπίκλοπον ἥθος
[79] τεῦξε Διὸς βουλῆσι βαρυκτύπου· ἐν δ' ἄρα φωνῇν
[80] θῆκε θεῶν κῆρυξ, ὄνόμηνε δὲ τήνδε γυναικα
[81] Πανδώρην, ὅτι πάντες Ὄλυμπια δώματ' ἔχοντες
[82] δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν.
[83] αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπὺν ἀμήχανον ἔξετέλεσσεν,
[84] εἰς Ἐπιμηθέα πέμπε πατὴρ κλυτὸν ἀργεῖφόντην
[85] δῶρον ἄγοντα, θεῶν ταχὺν ἄγγελον· οὐδ' Ἐπιμηθὲν
[86] ἐφράσαθ' ὃς οἱ ἔειπε Προμηθεὺς μή ποτε δῶρον
[87] δέξασθαι πὰρ Ζηνὸς Ὄλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπειν
[88] ἔξοπίσω, μή πού τι κακὸν θνητοῖσι γένηται·
[89] αὐτὰρ ὃ δεξάμενος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχ', ἐνόησε.
[90] πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
[91] νόσφιν ἄτερ τε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο
[92] νούσων τ' ἀργαλέων, αἱ τ' ἀνδράσι κῆρας ἔδωκαν.
[93] αἴψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.
[94] ἀλλὰ γυνὴ χείρεσσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφελοῦσσα
[95] ἐσκέδασ', ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
[96] μούνη δ' αὐτόθι Ἐλπὶς ἐν ἀρρήκτοισι δόμοισιν
[97] ἔνδον ἔμεινε πίθου ὑπὸ χείλεσιν οὐδὲ θύραζε
[98] ἔξεπτη· πρόσθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο
[99] αἰγιόχου βουλῆσι Διὸς νεφεληγερέταο.
[100] ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλάληται·
[101] πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα·

[102] νοῦσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρῃ, αἱ δ' ἐπὶ νυκτὶ¹
[103] αὐτόματοι φοιτῶσι κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι
[104] σιγῇ, ἐπεὶ φωνὴν ἔξειλετο μητίετα Ζεύς.
[105] οὕτως οὕ τι πη ἔστι Διὸς νόον ἔξαλέασθαι.
[106] εἰ δ' ἐθέλεις, ἔτερόν τοι ἐγὼ λόγον ἐκκορυφώσω
[107] εὖ καὶ ἐπισταμένως· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν
[108] ὃς ὁμόθεν γεγάσαι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι.
[109] χρύσεον μὲν πρώτιστα γένος μερόπων ἀνθρώπων
[110] ἀθάνατοι ποίησαν Ὄλυμπια δώματ' ἔχοντες.
[111] οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἥσαν, δτ' οὐρανῷ ἐμβασίλευεν.
[112] ὥστε θεοὶ δ' ἔζων ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
[113] νόσφιν ἄτερ τε πόνων καὶ ὀϊζύος, οὐδέ τι δειλὸν
[114] γῆρας ἐπῆν, αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι
[115] τέρποντ' ἐν θαλίησι, κακῶν ἔκτοσθεν ἀπάντων.
[116] θνήσκον δ' ὕσθ' ὑπνῷ δεδμημένοι· ἐσθλὰ δὲ πάντα
[117] τοῖσιν ἔην· καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα
[118] αὐτομάτῃ πολλὸν τε καὶ ἀφθονον· οἱ δ' ἐθελημὸι
[119] ἥσυχοι ἔργ' ἐνέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν.
[120] αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
[121] τοὶ μὲν δαίμονες ἀγνοὶ ἐπιχθόνιοι τελέθουσιν
[122] ἐσθλοί, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
[123] οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
[124] ἡέρα ἐσσάμενοι πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἴαν,
[125] πλούτοδόται· καὶ τοῦτο γέρας βασιλήιον ἔσχον.
[126] δεύτερον αὔτε γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν
[127] ἀργύρεον ποίησαν Ὄλυμπια δώματ' ἔχοντες,
[128] χρυσέῳ οὕτε φυὴν ἐναλίγκιον οὕτε νόημα·
[129] ἀλλ' ἐκατὸν μὲν παῖς ἔτεα παρὰ μητέρι κεδνῇ
[130] ἐτρέφετ' ἀτάλλων, μέγα νήπιος, ὃς ἐνὶ οἴκῳ·
[131] ἀλλ' ὅτ' ἄρ' ἡβῆσαι τε καὶ ἡβῆς μέτρον ἵκοιτο,
[132] παυρίδιον ζώεσκον ἐπὶ χρόνον, ἄλγε' ἔχοντες
[133] ἀφραδίης· ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλον οὐκ ἐδύναντο
[134] ἀλλήλων ἀπέχειν, οὐδ' ἀθανάτους θεραπεύειν
[135] ἡθελον οὐδ' ἔρδειν μακάρων ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς,
[136] ἡ θέμις ἀνθρώποις κατὰ ἡθεα. τοὺς μὲν ἐπειτα
[137] Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυψε χολούμενος, οὕνεκα τιμᾶς
[138] οὐκ ἔδιδον μακάρεσσι θεοῖς οἱ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
[139] αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
[140] τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέονται,
[141] δεύτεροι, ἀλλ' ἔμπης τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ.
[142] Ζεὺς δὲ πατήρ τρίτον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων
[143] χάλκειον ποίησ', οὐκ ἀργυρέῳ οὐδὲν ὁμοῖον,
[144] ἐκ μελιᾶν, δεινόν τε καὶ ὕβριμον· οῖσιν Ἀρηος
[145] ἔργ' ἔμελε στονόντα καὶ ὕβριες, οὐδέ τι σῖτον
[146] ἥσθιον, ἀλλ' ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμόν.
[147] ἄπλαστοι· μεγάλῃ δὲ βίῃ καὶ χείρες ἄσπτοι
[148] ἐξ ὕμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσι.
[149] τῶν δ' ἦν χάλκεα μὲν τεύχεα, χάλκεοι δέ τε οἴκοι,
[150] χαλκῷ δ' εἰργάζοντο· μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος.
[151] καὶ τοὶ μὲν χείρεσσιν ὑπὸ σφετέρησι δαμέντες
[152] βῆσαν ἐξ εύρωντα δόμον κρυεροῦ Άίδαο,
[153] νώνυμοι· θάνατος δὲ καὶ ἐκπάγλους περ ἔόντας

[154] εῖλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἔλιπον φάος ἡελίοιο.
[155] αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν,
[156] αὐτὶς ἔτ' ἄλλο τέταρτον ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρη
[157] Ζεὺς Κρονίδης ποίησε, δικαιότερον καὶ ἄρειον,
[158] ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οὐκανταὶ¹
[159] ἡμίθεοι, προτέρη γενεὴ κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
[160] καὶ τοὺς μὲν πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ
[161] τοὺς μὲν ὑφ' ἐπταπύλῳ Θήβῃ, Καδμῆδι γαίῃ,
[162] ὥλεσε μαρναμένους μῆλων ἔνεκ' Οἰδιπόδαο,
[163] τοὺς δὲ καὶ ἐν νήεσσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
[164] ἐξ Τροίην ἀγαγὼν Ἐλένης ἔνεκ' ἡyükόμοιο.
[165] ἔνθ' ἡ τοι τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε
[166] τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἥθε' ὀπάσσας
[167] Ζεὺς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἐξ πείρατα γαίης.
[168] καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
[169] ἐν μακάρων νήσοισι παρ' Ὄκεανὸν βαθυδίνην,
[170] ὅλβιοι ἡρωες, τοῖσιν μελιηδέα καρπὸν
[171] τρὶς ἔτεος θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
[172] μηκέτ' ἔπειτ' ὠφελλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι
[173] ἀνδράσιν, ἄλλ' ἡ πρόσθε θανεῖν ἡ ἔπειτα γενέσθαι.
[174] νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον· οὐδέ ποτ' ἥμαρ
[175] παύσονται καμάτου καὶ οἰζύος οὐδέ τι νύκτωρ
[176] φθειρόμενοι· χαλεπὰς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
[177] ἄλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμείξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν.
[178] Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
[179] εὗτ' ἀν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.
[180] οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοῖος οὐδέ τι παῖδες
[181] οὐδὲ ξεῖνος ξεινοδόκω καὶ ἐταῖρος ἐταῖρω,
[182] οὐδὲ κασίγνητος φίλος ἔσσεται, ὡς τὸ πάρος περ.
[183] αἴψα δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας.
[184] μέμψονται δ' ἄρα τοὺς χαλεποῖς βάζοντες ἔπεσσι,
[185] σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὅπιν εἰδότες· οὐδέ κεν οἴ γε
[186] γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν.
[187] χειροδίκαι· ἔτερος δ' ἔτέρου πόλιν ἔξαλαπάξει.
[188] οὐδέ τις εὐόρκου χάρις ἔσσεται οὐδὲ δικαίου
[189] οὐδ' ἀγαθοῦ, μᾶλλον δὲ κακῶν ῥεκτῆρα καὶ ὕβριν
[190] ἀνέρα τιμήσουσι· δίκη δ' ἐν χερσὶ· καὶ αἰδῶς
[191] οὐκ ἔσται, βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἄρειονα φῶτα
[192] μύθοισι σκολιοῖς ἐνέπων, ἐπὶ δ' ὄρκον ὀμεῖται.
[193] ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν οἰζυροῖσιν ἄπασι
[194] δυσκέλαδος κακόχαρτος ὁμαρτήσει στυγερώπης.
[195] καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλυμπὸν ἀπὸ χθονὸς εύρυοδείης
[196] λευκοῖσιν φάρεσσι καλυψαμένω χρόα καλὸν
[197] ἀθανάτων μετὰ φῦλον ἵτον προλιπόντ' ἀνθρώπους
[198] Αἰδῶς καὶ Νέμεσις· τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ
[199] θυητοῖς ἀνθρώποισι· κακοῦ δ' οὐκ ἔσσεται ἀλκή.
[200] νῦν δ' αἴνον βασιλεῦσιν ἔρεω φρονέουσι καὶ αὐτοῖς.
[201] ὦδ' Ἱρηξ προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον
[202] ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσσι φέρων ὄνυχεσσι μεμαρπών.
[203] ἡ δ' ἐλεόν, γναμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὄνυχεσσι,
[204] μύρετο· τὴν δὲ γ' ἐπικρατέως πρὸς μῦθον ἔειπεν.
[205] "δαιμονίη, τί λέληκας ἔχει νύ σε πολλὸν ἄρείων·

- [206] τῇ δ' εῖς ἡ σ' ἀν ἐγώ περ ἄγω καὶ ἀοιδὸν ἔοῦσαν·
[207] δεῖπνον δ', αἱ κ' ἐθέλω, ποιήσομαι ἡὲ μεθῆσω.
[208] ἄφρων δ', ὃς κ' ἐθέλη πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν·
[209] νίκης τε στέρεται πρός τ' αἰσχεσιν ἄλγεα πάσχει."
[210] ὡς ἔφατ' ὥκυπέτης Ἱρηξ, τανυσίπτερος ὅρνις.
[211] ὡς Πέρση, σὺ δ' ἄκουε δίκης μηδ' ὕβριν ὄφελε·
[212] ὕβρις γάρ τε κακὴ δειλῶ βροτῶ, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς
[213] ρηϊδίως φερέμεν δύναται, βαρύθει δέ θ' ὑπ' αὐτῆς
[214] ἐγκύρσας ἄτησιν· ὁδὸς δ' ἐτέρηφι παρελθεῖν
[215] κρείσσων ἐς τὰ δίκαια· δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἵσχει
[216] ἐς τέλος ἐξελθοῦσα· παθῶν δέ τε νήπιος ἔγνω.
[217] αὐτίκα γὰρ τρέχει Ὄρκος ἄμα σκολιῆσι δίκησιν·
[218] τῆς δὲ Δίκης ρόθος ἐλκομένης ἡ κ' ἄνδρες ἄγωσι
[219] δωροφάγοι, σκολιῆς δὲ δίκης κρίνωσι θέμιστας·
[220] ἡ δ' ἔπειται κλαίουσα πόλιν καὶ ἥθεα λαῶν,
[221] ἡέρα ἐσσαμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,
[222] οἴ τέ μιν ἐξελάσωσι καὶ οὐκ ἰθεῖαν ἔνειμαν.
[223] οἱ δὲ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδοῦσιν
[224] ιθείας καὶ μή τι παρεκβαίνουσι δικαίου,
[225] τοῖσι τέθηλε πόλις, λαοὶ δ' ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ·
[226] εἰρήνη δ' ἀνὰ γῆν κουροτρόφος, οὐδέ ποτ' αὐτοῖς
[227] ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται εὔρύοπα Ζεύς·
[228] οὐδέ ποτ' ιθυδίκησι μετ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδεῖ
[229] οὐδ' ἄτῃ, θαλίης δὲ μεμηλότα ἔργα νέμονται.
[230] τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον, οὕρεσι δὲ δρῦς
[231] ἄκρη μέν τε φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας·
[232] εἰροπόκοι δ' ὅιες μαλλοῖς καταβεβρίθασι·
[233] τίκτουσιν δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσι·
[234] θάλλουσιν δ' ἀγαθοῖσι διαμπερές· οὐδ' ἐπὶ νηῶν
[235] νίσονται, καρπὸν δὲ φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
[236] οἵ δ' ὕβρις τε μέμηλε κακὴ καὶ σχέτλια ἔργα,
[237] τοῖς δὲ δίκην Κρονίδης τεκμαίρεται εύρύοπα Ζεύς.
[238] πολλάκι καὶ δύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα,
[239] ὅστις ἀλιτραίνη καὶ ἀτάσθαλα μηχανάσται.
[240] τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων,
[241] λιμὸν ὄμοῦ καὶ λοιμόν, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
[242] οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν, μινύθουσι δὲ οἴκοι
[243] Ζηνὸς φραδμοσύνησιν Ὄλυμπίου· ἄλλοτε δ' αὗτε
[244] ἡ τῶν γε στρατὸν εύρυν ἀπώλεσεν ἡ ὅ γε τεῖχος
[245] ἡ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτείνυται αὐτῷ.
[246] ὡς βασιλῆς, ὑμεῖς δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοὶ
[247] τήνδε δίκην· ἐγγὺς γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἔόντες
[248] ἀθάνατοι φράζονται ὅσοι σκολιῆσι δίκησιν
[249] ἀλλήλους τρίβουσι θεῶν ὅπιν οὐκ ἀλέγοντες.
[250] τρὶς γὰρ μύριοι εἰσιν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρη
[251] ἀθάνατοι Ζηνὸς φύλακες θυητῶν ἀνθρώπων,
[252] οἱ δὲ φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
[253] ἡέρα ἐσσάμενοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἴαν.
[254] ἡ δέ τε παρθένος ἐστὶ Δίκη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
[255] κυδρή τ' αἰδοίη τε θεοῖς οἱ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
[256] καὶ δέ τοις μιν βλάπτη σκολιῶς ὄνοτάζων,
[257] αὐτίκα πὰρ Διὶ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι

[258] γηρύετ' ἀνθρώπων ἀδίκων νόσον, ὅφρ' ἀποτείση
[259] δῆμος ἀτασθαλίας βασιλέων οἱ λυγρὰ νοεῦντες
[260] ἄλλῃ παρκλίνωσι δίκας σκολιῶς ἐνέποντες.
[261] ταῦτα φυλασσόμενοι, βασιλῆς, ιθύνετε μύθους,
[262] δωροφάγοι, σκολιέων δὲ δικέων ἐπὶ πάγχῳ λάθεσθ
[263] οἱ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνήρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων,
[264] ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστῃ.
[265] πάντα ίδων Διὸς ὄφθαλμὸς καὶ πάντα νοήσας
[266] καί νυ τάδ', αἴ κ' ἔθέλησ', ἐπιδέρκεται, ούδε ἐ λήθει
[267] οἶην δὴ καὶ τήνδε δίκην πόλις ἐντὸς ἔέργει.
[268] νῦν δὴ ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαιος
[269] εἴην μήτ' ἔμδος υἱός, ἐπεὶ κακὸν ἄνδρα δίκαιον
[270] ἔμμεναι, εἰ μείζω γε δίκην ἀδικώτερος ἔξει.
[271] ἄλλὰ τά γ' οὕπω ἔολπα τελεῖν Δία μητιόεντα.
[272] ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μετὰ φρεσὶ βάλλεο σῆσι
[273] καί νυ δίκης ἐπάκουε, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν.
[274] τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων,
[275] ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖς πετενοῖς
[276] ἔσθειν ἄλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶ μετ' αὐτοῖς·
[277] ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην, ἡ πολλὸν ἀρίστη
[278] γίνεται· εἰ γάρ τίς κ' ἔθέλῃ τὰ δίκαι' ἀγορεῦσαι
[279] γινώσκων, τῷ μέν τ' ὅλβον διδοῖ εὔρύοπα Ζεύς·
[280] δος δέ κε μαρτυρίησιν ἐκῶν ἐπίορκον ὁμόσσας
[281] ψεύσεται, ἐν δὲ δίκην βλάψας νήκεστον ἀασθῆ,
[282] τοῦ δέ τ' ἀμαυροτέρη γενεὴ μετόπισθε λέλειπται·
[283] ἄνδρὸς δ' εύόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.
[284] σοὶ δ' ἐγὼ ἔσθλὰ νοέων ἐρέω, μέγα νήπιε Πέρση·
[285] τὴν μέν τοι κακότητα καὶ ἴλαδὸν ἔστιν ἐλέσθαι
[286] ρήϊδίως· λείη μὲν ὄδος, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει·
[287] τῆς δ' ἀρετῆς ἴδρωτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
[288] ἀθάνατοι· μακρὸς δὲ καὶ ὅρθιος οἷμος ἐς αὐτὴν
[289] καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δ' εἰς ἄκρον ἵκηται,
[290] ρήϊδίη δὴ ἔπειτα πέλει, χαλεπή περ ἔσυσα.
[291] οὗτος μὲν πανάριστος, δος αὐτῷ πάντα νοήσει
[292] φρασσάμενος τά κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος ἥσιν ἀμείνω·
[293] ἔσθλὸς δ' αὖ κάκεῖνος δος εὖ εἰπόντι πίθηται·
[294] δος δέ κε μήτ' αὐτῷ νοέῃ μήτ' ἄλλου ἀκούων
[295] ἐν θυμῷ βάλληται, δο δ' αὖτ' ἀχρήϊος ἀνήρ.
[296] ἄλλὰ σύ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰὲν ἐφετμῆς
[297] ἐργάζευ, Πέρση, δῖον γένος, ὅφρα σε Λιμὸς
[298] ἔχθαίρη, φιλέη δέ σ' ἔϋστέφανος Δημήτηρ
[299] αἰδοίη, βιότου δὲ τεὴν πιμπλῆσι καλιήν·
[300] Λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀεργῷ σύμφορος ἀνδρί·
[301] τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἀνέρες ὅς κεν ἀεργὸς
[302] ζώῃ, κηφήνεσσι κοθούροις εἴκελος ὄργην,
[303] οἱ τε μελισσάων κάματον τρύχουσιν ἀεργοὶ
[304] ἔσθοντες· σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔστω μέτρια κοσμεῖν,
[305] ὃς κέ τοι ὠραίουβιότου πλήθωσι καλιαί.
[306] ἔξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοί τ' ἀφνειοί τε,
[307] καί τ' ἔργαζόμενος πολὺ φίλτερος ἀθανάτοισιν
[308] ἔσσεαι ἥδε βροτοῖς· μάλα γὰρ στυγέουσιν ἀεργούς.
[309] ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δέ τ' ὄνειδος.

[310] εἰ δέ κεν ἐργάζη, τάχα σε ζηλώσει ἀεργὸς
[311] πλουτεῦντα· πλούτῳ δ' ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.
[312] δαίμονι δ' οἷς ἔησθα, τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον,
[313] εἴ κεν ἀπ' ἀλλοτρίων κτεάνων ἀεσίφρονα θυμὸν
[314] ἐς ἔργον τρέψας μελετᾶς βίου, ὡς σε κελεύω.
[315] αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,
[316] αἰδὼς, ἡ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται ἥδ' ὄνινησιν·
[317] αἰδὼς τοι πρὸς ἀνολβίη, θάρσος δὲ πρὸς ὅλβῳ.
[318] χρήματα δ' οὐχ ἀρπακτά, θεόσδοτα πολλὸν ἀμείνω·
[319] εἰ γάρ τις καὶ χερσὶ βίῃ μέγαν ὅλβον ἔληται,
[320] ἡ ὅ γ' ἀπὸ γλώσσης ληίσσεται, οἵᾳ τε πολλὰ
[321] γίνεται, εὗτ' ἀν δὴ κέρδος νόον ἔξαπατήσῃ
[322] ἀνθρώπων, αἰδῶ δέ τ' ἀναιδείη κατοπάζῃ,
[323] ῥεῖα δέ μιν μαυροῦσι θεοί, μινύθουσι δὲ οἴκον
[324] ἀνέρι τῷ, παύρον δέ τ' ἐπὶ χρόνον ὅλβος ὀπηδεῖ.
[325] ισονον δ' ὅς θ' ἱκέτην ὅς τε ξεῖνον κακὸν ἔρξει,
[326] ὅς τε κασιγνήτοιο ἔοῦ ἀνὰ δέμνια βαίνῃ
[327] κρυπταδίης εὐνῆς ἀλόχου, παρακαίρια ρέζων,
[328] ὅς τέ τευ ἀφραδίης ἀλιταίνητ' ὄρφανὰ τέκνα,
[329] ὅς τε γονῆα γέροντα κακῷ ἐπὶ γήραος οὔδῳ
[330] νεικείη χαλεποῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσι·
[331] τῷ δ' ἡ τοι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίεται, ἐς δὲ τελευτὴν
[332] ἔργων ἀντ' ἀδίκων χαλεπὴν ἐπέθηκεν ἀμοιβήν.
[333] ἄλλὰ σὺ τῶν μὲν πάμπαν ἔεργ' ἀεσίφρονα θυμόν.
[334] κὰδ δύναμιν δ' ἔρδειν ιέρ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
[335] ἀγνῶς καὶ καθαρῶς, ἐπὶ δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν·
[336] ἄλλοτε δὲ σπονδῆσι θύεσσί τε ἰλάσκεσθαι,
[337] ἡμὲν δτ' εύνάζῃ καὶ δτ' ἀν φάος ιερὸν ἔλθῃ,
[338] ὡς κέ τοι ἵλαον κραδίην καὶ θυμὸν ἔχωσιν,
[339] ὄφρ' ἄλλων ὧνῃ κλῆρον, μὴ τὸν τεὸν ἄλλος.
[340] τὸν φιλέοντ' ἐπὶ δαῖτα καλεῖν, τὸν δ' ἔχθρὸν ἐᾶσαι·
[341] τὸν δὲ μάλιστα καλεῖν δστις σέθεν ἐγγύθι ναίει·
[342] εἰ γάρ τοι καὶ χρῆμ' ἐγκώμιον ἄλλο γένηται,
[343] γείτονες ἄζωστοι ἔκιον, ζώσαντο δὲ πηοί.
[344] πῆμα κακὸς γείτων, δσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ·
[345] ἔμμορέ τοι τιμῆς ὃς τ' ἔμμορε γείτονος ἐσθλοῦ·
[346] ούδ' ἀν βοῦς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη.
[347] εῦ μὲν μετρεῖσθαι παρὰ γείτονος, εῦ δ' ἀποδοῦναι,
[348] αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λώιον αἴ κε δύνηαι,
[349] ὡς ἀν χρηίζων καὶ ἐς ὕστερον ἄρκιον εὔρης.
[350] μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἵσ' ἄτησι.
[351] τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ προσιόντι προσεῖναι.
[352] καὶ δόμεν ὃς κεν δῷ καὶ μὴ δόμεν ὃς κεν μὴ δῷ·
[353] δώτῃ μέν τις ἔδωκεν, ἀδώτῃ δ' οὐ τις ἔδωκεν·
[354] δῶς ἀγαθή, ἄρπαξ δὲ κακή, θανάτοιο δότειρα·
[355] δς μὲν γάρ κεν ἀνήρ ἔθέλων, δ γε καὶ μέγα, δῶῃ,
[356] χαίρει τῷ δώρῳ καὶ τέρπεται δν κατὰ θυμόν.
[357] δς δέ κεν αὐτὸς ἔληται ἀναιδείηφι πιθήσας,
[358] καί τε σμικρὸν ἔόν, τό γ' ἐπάχνωσεν φίλον ἥτορ.
[359] εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο·
[360] καὶ θαμὰ τοῦτ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο·
[361] δς δ' ἐπ' ἔόντι φέρει, δ δ' ἀλέξεται αἴθοπα λιμόν.

- [362] ούδε τό γ' είν οίκω κατακείμενον ἀνέρα κήδει·
[363] οίκοι βέλτερον εῖναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφιν.
[364] ἐσθλὸν μὲν παρεόντος ἐλέσθαι, πῆμα δὲ θυμῷ
[365] χρηίζειν ἀπεόντος· ἡ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
[366] ἀρχομένου δὲ πίθου καὶ λήγοντος κορέσασθαι,
[367] μεσσόθι φείδεσθαι· δειλὴ δ' ἐν πυθμένι φειδῶ.
[368] μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλω εἰρημένος ἄρκιος ἔστω·
[369] καί τε κασιγνήτῳ γελάσας ἐπὶ μάρτυρα θέσθαι·
[370] πίστεις δ' ἄρα ὄμῶς καὶ ἀπιστίαι ὠλεσσαν ἄνδρας.
[371] μηδὲ γυνή σε νόον πυγοστόλος ἔξαπατάτω
[372] αἰμύλα κωτίλλουσα, τεὴν διφῶσα καλιήν·
[373] δος δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅ γε φιλήτησιν.
[374] μουνογενῆς δὲ πάϊς εἴη πατρώϊον οἴκουν
[375] φερβέμεν· ὡς γὰρ πλοῦτος ἀέξεται ἐν μεγάροισιν·
[376] γηραιὸς δὲ θάνοι ἔτερον παῖδ' ἐγκαταλείπων.
[377] ῥεῖα δέ κεν πλεόνεσσι πόροι Ζεὺς ἄσπετον ὄλβον·
[378] πλείων μὲν πλεόνων μελέτη, μείζων δ' ἐπιθήκη.
[379] σοὶ δ' εἰ πλούτου θυμὸς ἔέλδεται ἐν φρεσὶ σῆσιν,
[380] ὕδ' ἔρδειν, καὶ ἔργον ἐπ' ἔργῳ ἐργάζεσθαι.
[381] Πληγάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων
[382] ἄρχεσθ' ἀμήτου, ἀρότοιο δὲ δυσομενάων.
[383] αἱ δή τοι νύκτας τε καὶ ἥματα τεσσαράκοντα
[384] κεκρύφαται, αὔτις δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
[385] φαίνονται τὰ πρῶτα χαρασσομένοιο σιδήρου.
[386] οὗτός τοι πεδίων πέλεται νόμος οἵ τε θαλάσσης
[387] ἐγγύθι ναιετάουσ' οἵ τ' ἄγκεα βησσήεντα
[388] πόντου κυμαίνοντος ἀπόπροθι, πίονα χῶρον,
[389] ναίουσιν· γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βωτεῖν,
[390] γυμνὸν δ' ἀμάειν, εἴ χ' ὥρια πάντ' ἐθέλησθα
[391] ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερος, ὡς τοι ἔκαστα
[392] ὥρι' ἀέξηται, μή πως τὰ μέταζε χατίζων
[393] πτώσσης ἀλλοτρίους οἴκους καὶ μηδὲν ἀνύσσης.
[394] ὡς καὶ νῦν ἐπ' ἔμ' ἥλθες· ἐγὼ δέ τοι οὐκ ἐπιδώσω
[395] ούδ' ἐπιμετρήσω· ἐργάζευ, νήπιε Πέρση,
[396] ἔργα τά τ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο,
[397] μή ποτε σὺν παίδεσσι γυναικί τε θυμὸν ἀχεύων
[398] ζητεύης βίοτον κατὰ γείτονας, οἱ δ' ἀμελῶσιν.
[399] δίς μὲν γὰρ καὶ τρὶς τάχα τεύξεαι· ἦν δ' ἔτι λυπῆς,
[400] χρῆμα μὲν οὐ πρήξεις, σὺ δ' ἐτώσια πόλλ' ἀγορεύσεις,
[401] ἀχρεῖος δ' ἔσται ἐπέων νομός. ἀλλά σ' ἄνωγα
[402] φράζεσθαι χρειῶν τε λύσιν λιμοῦ τ' ἀλεωρήν.
[403] οἴκον μὲν πρώτιστα γυναικά τε βοῦν τ' ἀροτῆρα,
[404] κτητήν, οὐ γαμετήν, ἡτις καὶ βουσὶν ἔποιτο,
[405] χρήματα δ' εἰν οίκω πάντ' ἄρμενα ποιήσασθαι,
[406] μὴ σὺ μὲν αἵτης ἄλλον, δο δ' ἀρνῆται, σὺ δὲ τητᾶ,
[407] ἡ δ' ὥρῃ παραμείβηται, μινύθη δέ τοι ἔργον.
[408] μηδ' ἀναβάλλεσθαι ἔς τ' αὔριον ἔς τε ἔνηφι·
[409] οὐ γὰρ ἐτωσιοεργὸς ἀνήρ πίμπλησι καλιήν
[410] ούδ' ἀναβαλλόμενος· μελέτη δέ τοι ἔργον ὄφέλλει·
[411] αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνήρ ἄτησι παλαίει.
[412] ἥμος δὴ λήγει μένος ὀξέος ἡελίοιο
[413] καύματος ίδαλίμου, μετοπωρινὸν ὄμβρήσαντος

- [414] Ζηνὸς ἐρισθενέος, μετὰ δὲ τρέπεται βρότεος χρῶς
[415] πολλὸν ἐλαφρότερος· δὴ γὰρ τότε Σείριος ἀστὴρ
[416] βαιὸν ὑπὲρ κεφαλῆς κηριτρεφέων ἀνθρώπων
[417] ἔρχεται ἡμάτιος, πλεῖον δέ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ·
[418] τῆμος ἀδηκτοτάτη πέλεται τμηθεῖσα σιδήρω
[419] ὕλη, φύλα δ' ἔραζε χέει, πτόρθοιό τε λήγει·
[420] τῆμος ἄρ' ὑλοτομεῖν μεμνημένος ὥρια ἔργα·
[421] ὅλμον μὲν τριπόδην τάμνειν, ὕπερον δὲ τρίπηχυν,
[422] ἄξονα δ' ἐπταπόδην· μάλα γάρ νύ τοι ἄρμενον οὔτω·
[423] εἰ δέ κεν ὁκταπόδην, ἀπὸ καὶ σφῦράν κε τάμοιο.
[424] τρισπίθαμον δ' ἄψιν τάμνειν δεκαδώρω ἀμάξη,
[425] πόλλ' ἐπικαμπύλα κᾶλα· φέρειν δὲ γύην, ὅτ' ἀν εὔρης,
[426] εἰς οἴκον, κατ' ὅρος διζήμενος ἢ κατ' ἄρουραν,
[427] πρίνινον· δὲς γὰρ βουσὶν ἀροῦν ὄχυρώτατός ἐστιν,
[428] εὗτ' ἀν Ἀθηναίης δμῶος ἐν ἐλύματι πῆξας
[429] γόμφοισιν πελάσας προσαρήρεται ἰστοβοῇ.
[430] δοιὰ δὲ θέσθαι ἄροτρα, πονησάμενος κατὰ οἴκον,
[431] αὐτόγυνον καὶ πηκτόν, ἐπεὶ πολὺ λώιον οὔτω·
[432] εἴ χ' ἔτερον γ' ἄξαις, ἔτερόν κ' ἐπὶ βουσὶ βάλοιο.
[433] δάφνης δ' ἢ πτελέης ἀκιώτατοι ἰστοβοήες.
[434] δρυὸς ἔλυμα, πρίνου δὲ γύην. βόε δ' ἐνναετήρω
[435] ἄρσενε κεκτῆσθαι· τῶν γὰρ σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν·
[436] ἥβης μέτρον ἔχοντε· τῷ ἐργάζεσθαι ἀρίστῳ.
[437] οὐκ ἀν τῷ γ' ἐρίσαντε ἐν αὐλακὶ κὰμ μὲν ἄροτρον
[438] ἄξειαν, τὸ δὲ ἔργον ἐτώσιον αὖθι λίποιεν.
[439] τοῖς δ' ἄμα τεσσαρακονταετῆς αἰζηδὸς ἔποιτο
[440] ἄρτον δειπνήσας τετράτρυφον, ὀκτάβλωμον,
[441] δὲς κ' ἔργου μελετῶν ίθείην αὐλακ' ἔλαύνοι,
[442] μηκέτι παπταίνων μεθ' ὄμήλικας, ἀλλ' ἐπὶ ἔργῳ
[443] θυμὸν ἔχων· τοῦ δ' οὕ τι νεώτερος ἄλλος ἀμείνων
[444] σπέρματα δάσσασθαι καὶ ἐπισπορίην ἀλέασθαι·
[445] κουρότερος γὰρ ἀνὴρ μεθ' ὄμήλικας ἐπτοίηται.
[446] φράζεσθαι δ', εὗτ' ἀν γεράνου φωνὴν ἐπακούσης
[447] ὑψόθεν ἐκ νεφέων ἐνιαύσια κεκληγυίης,
[448] ἡ τ' ἀρότοιο τε σῆμα φέρει καὶ χείματος ὥρην
[449] δεικνύει ὄμβρηροῦ, κραδίην δ' ἔδακ' ἀνδρὸς ἀβούτεω·
[450] δὴ τότε χορτάζειν ἔλικας βόας ἔνδον ἔόντας·
[451] ὥηδιον γὰρ ἔπος εἰπεῖν· "βόε δὸς καὶ ἄμαξαν·"
[452] ὥηδιον δ' ἀπανήνασθαι· "πάρα δ' ἔργα βόεσσιν."
[453] φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πήξασθαι ἄμαξαν·
[454] νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδ'· ἐκατὸν δὲ τε δούρατ' ἀμάξης,
[455] τῶν πρόσθεν μελέτην ἔχεμεν οἰκήια θέσθαι.
[456] εὗτ' ἀν δὴ πρώτιστ' ἄροτος θνητοῖσι φανήη,
[457] δὴ τότ' ἐφορμηθῆναι, ὄμῶς δμῶές τε καὶ αὐτός,
[458] αὕην καὶ διερὴν ἀρόων ἀρότοιο καθ' ὥρην,
[459] πρῶι μάλα σπεύδων, ἵνα τοι πλήθωσιν ἄρουρα.
[460] ἔσπι πολεῖν· θέρεος δὲ νεωμένη οὕ σ' ἀπατήσει·
[461] νειὸν δὲ σπείρειν ἔτι κουφίζουσαν ἄρουραν.
[462] νειὸς ἀλεξιάρη παίδων εὐκηλήτειρα.
[463] εὔχεσθαι δὲ Διὶ χθονίᾳ Δημήτερί θ' ἀγνῆ
[464] ἐκτελέα βρίθειν Δημήτερος ιερὸν ἀκτήν,
[465] ἀρχόμενος τὰ πρῶτ' ἀρότου, ὅτ' ἀν ἄκρον ἔχέτλης

[466] χειρὶ λαβὼν ὅρπηκι βοῶν ἐπὶ νῶτον ἵκηαι
[467] ἔνδρυον ἐλκόντων μεσάβων. ὁ δὲ τυτθὸς ὅπισθε
[468] δμῶος ἔχων μακέλην πόνον ὄρνίθεσσι τιθείη
[469] σπέρμα κατακρύπτων· εὐθημοσύνη γὰρ ἀρίστη
[470] θνητοῖς ἀνθρώποις, κακοθημοσύνη δὲ κακίστη.
[471] ὥδε κεν ἀδροσύνη στάχυες νεύοιεν ἔραζε,
[472] εἰ τέλος αὐτὸς ὅπισθεν Ὄλύμπιος ἐσθλὸν ὄπαζοι,
[473] ἐκ δ' ἀγγέων ἐλάσειας ἀράχνια, καί σε ἔολπα
[474] γηθήσειν βιότου αἱρεύμενον ἔνδον ἔόντος.
[475] εὔοχθέων δ' ἵξει πολιὸν ἕαρ οὐδὲ πρὸς ἄλλους
[476] αὐγάσεαι· σέο δ' ἄλλος ἀνὴρ κεχρημένος ἔσται.
[477] εἰ δέ κεν ἡελίοιο τροπῆς ἀρόως χθόνα δῖαν,
[478] ἡμενος ἀμήσεις ὀλίγον περὶ χειρὸς ἔέργων,
[479] ἀντία δεσμεύων κεκονιμένος, οὐ μάλα χαίρων,
[480] οἴσεις δ' ἐν φορμῷ· παῦροι δέ σε θηήσονται.
[481] ἄλλοτε δ' ἄλλοιος Ζηνὸς νόος αἰγιόχοι,
[482] ἀργαλέος δ' ἄνδρεσσι καταθνητοῖσι νοῆσαι.
[483] εἰ δῆ κ' ὅψ' ἀρόσης, τόδε κέν τοι φάρμακον εἴη·
[484] ἥμος κόκκυξ κοκκύζει δρυὸς ἐν πετάλοισι
[485] τὸ πρῶτον, τέρπει δὲ βροτοὺς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,
[486] τῆμος Ζεὺς ὕδοι τρίτῳ ἥματι μηδ' ἀπολήγοι,
[487] μήτ' ἄρ' ὑπερβάλλων βοὸς ὀπλὴν μήτ' ἀπολείπων·
[488] οὕτω κ' ὀψαρότης πρωηρότη ίσοφαρίζοι.
[489] ἐν θυμῷ δ' εὖ πάντα φυλάσσεο· μηδέ σε λήθοι
[490] μήτ' ἕαρ γινόμενον πολιὸν μήθ' ὄριος ὅμβρος.
[491] πᾶρ δ' ἴθι χάλκειον θῶκον καὶ ἐπαλέα λέσχην
[492] ὄρη χειμερίη, ὀπότε κρύος ἀνέρα ἔργων
[493] ἰσχάνει, ἔνθα κ' ἄοκνος ἀνὴρ μέγα οἴκον ὀφέλλοι,
[494] μή σε κακοῦ χειμῶνος ἀμηχανίη καταμάρψῃ
[495] σὺν πενίῃ, λεπτῇ δὲ παχὺν πόδα χειρὶ πιέζης.
[496] πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνήρ, κενεὴν ἐπὶ ἐλπίδα μίμνων,
[497] χρηίζων βιότοιο, κακὰ προσελέξατο θυμῷ.
[498] ἐλπὶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,
[499] ἡμενον ἐν λέσχῃ, τῷ μὴ βίος ἄρκιος εἴη.
[500] δείκνυε δὲ δμώεσσι θέρευς ἔτι μέσσου ἔόντος·
[501] "οὐκ αἰεὶ θέρος ἐσσεῖται, ποιεῖσθε καλιάς."
[502] μῆνα δὲ Ληναιῶνα, κάκ' ἥματα, βουδόρα πάντα,
[503] τοῦτον ἀλεύασθαι καὶ πηγάδας, αἵ τ' ἐπὶ γαῖαν
[504] πνεύσαντος Βορέαο δυσηλεγέες τελέθουσιν,
[505] ὃς τε διὰ Θρήκης ιπποτρόφου εὐρέϊ πόντῳ
[506] ἐμπνεύσας ὄρινε, μέμυκε δὲ γαῖα καὶ ὅλη·
[507] πολλὰς δὲ δρῦς ὑψικόμους ἐλάτας τε παχείας
[508] οὔρεος ἐν βήσσης πιλνᾶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
[509] ἐμπίπτων, καὶ πᾶσα βοῶ τότε νήριτος ὅλη·
[510] θῆρες δὲ φρίσσουσ', ούρὰς δ' ὑπὸ μέζε' ἔθεντο·
[511] τῶν καὶ λάχνη δέρμα κατάσκιον· ἀλλά νυ καὶ τῶν
[512] ψυχρὸς ἐών διάησι δασυστέρων περ ἔόντων·
[513] καὶ τε διὰ φίνοῦ βοὸς ἔρχεται οὐδέ μιν ἵσχει,
[514] καὶ τε δι' αἴγα ἄησι τανύτριχα· πώεα δ' οὔτι,
[515] ούνεκ' ἐπηεταναὶ τρίχες αὐτῶν, οὐ διάησι
[516] ἵς ἀνέμου Βορέω· τροχαλὸν δὲ γέρουντα τίθησιν
[517] καὶ διὰ παρθενικῆς ἀπαλόχροος οὐ διάησιν,

[518] Ἡ τε δόμων ἔντοσθε φίλη παρὰ μητέρι μίμνει,
[519] οὕπω ἔργα ίδυια πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
[520] εῦ τε λοεσσαμένη τέρενα χρόα καὶ λίπ' ἐλαίω
[521] χρισαμένη μυχίη καταλέξεται ἔνδοθι οίκου,
[522] ἡματι χειμερίω, ὅτ' ἀνόστεος δὸν πόδα τένδει
[523] ἐν τ' ἀπύρω οἴκω καὶ ἥθεσι λευγαλέοισιν.
[524] οὐ γάρ οἱ ἡέλιος δείκνυ νομὸν ὄρμηθῆναι,
[525] ἀλλ' ἐπὶ κυανέων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε
[526] στρωφᾶται, βράδιον δὲ Πανελλήνεσσι φαείνει.
[527] καὶ τότε δὴ κεραὸι καὶ νήκεροι ὑληκοῖται
[528] λυγρὸν μυλιώντες ἀνὰ δρία βησσήεντα,
[529] φεύγουσιν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο μέμηλεν,
[530] οἵ σκέπα μαιόμενοι πυκινοὺς κευθμῶνας ἔχουσι
[531] καὶ γλάφυ πετρῆεν· τότε δὴ τρίποδι βροτοὶ ἵσοι,
[532] οὐ τ' ἐπὶ νῶτα ἔσαγε, κάρῃ δ' εἰς οὔδας ὄρᾶται·
[533] τῷ ἕκελοι φοιτῶσιν, ἀλευόμενοι νίφα λευκήν.
[534] καὶ τότε ἔσσασθαι ἔρυμα χροός, ὡς σε κελεύω,
[535] χλαῖνάν τε μαλακὴν καὶ τερμιόεντα χιτῶνα·
[536] στήμονι δ' ἐν παύρῳ πολλὴν κρόκα μηρύσασθαι·
[537] τὴν περιέσσασθαι, ἵνα τοι τρίχες ἀτρεμέωσι
[538] μηδ' ὄρθαι φρίσσωσιν ἀειρόμεναι κατὰ σῶμα·
[539] ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδιλα βοὸς ἴφι κταμένοιο
[540] ἄρμενα δῆσασθαι, πίλοις ἔντοσθε πυκάσσας·
[541] πρωτογόνων δ' ἐρίφων, ὁπότ' ἀν κρύος ὥριον ἔλθῃ,
[542] δέρματα συρράπτειν νεύρῳ βοός, ὅφρ' ἐπὶ νῶτῳ
[543] ὑετοῦ ἀμφιβάλῃ ἀλέην· κεφαλῆφι δ' ὑπερθεν
[544] πῖλον ἔχειν ἀσκητόν, ἵν' οὕατα μὴ καταδεύῃ.
[545] ψυχρὴ γάρ τ' ἡῶς πέλεται Βορέαο πεσόντος,
[546] ἡῶος δ' ἐπὶ γαιᾶν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος
[547] ἀήρ πυροφόροις τέταται μακάρων ἐπὶ ἔργοις,
[548] ὃς τε ἀρυσσάμενος ποταμῶν ἀπὸ αἰεναόντων,
[549] ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης ἀρθεὶς ἀνέμοιο θυέλλῃ,
[550] ἄλλοτε μέν θ' ὕει ποτὶ ἔσπερον, ἄλλοτ' ἄησι,
[551] πυκνὰ Θρηϊκίου Βορέω νέφεα κλονέοντος.
[552] τὸν φθάμενος ἔργον τελέσας οἰκόνδε νέεσθαι,
[553] μὴ ποτέ σ' οὐρανόθεν σκοτόεν νέφος ἀμφικαλύψῃ,
[554] χρῶτα δὲ μυδαλέον θήη κατά θ' εἴματα δεύσῃ·
[555] ἀλλ' ὑπαλεύασθαι· μεὶς γὰρ χαλεπώτατος οὔτος,
[556] χειμέριος, χαλεπὸς προβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.
[557] τῆμος τῶμισυ βουσίν, ἐπ' ἀνέρι δὲ πλέον εἴη
[558] ἄρμαλιῆς· μακραὶ γὰρ ἐπίρροθοι εύφρόναι εἰσίν.
[559] ταῦτα φυλασσόμενος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτὸν
[560] ἰσοῦσθαι νύκτας τε καὶ ἡματα, εἰς δὲ κεν αὔτις
[561] γῇ πάντων μήτηρ καρπὸν σύμμικτον ἐνείκη.
[562] εὗτ' ἀν δ' ἔξηκοντα μετὰ τροπὰς ἡέλιοιο
[563] χειμέρι' ἐκτελέσῃ Ζεὺς ἡματα, δή δὲ τότ' ἀστὴρ
[564] Ἀρκτοῦρος προλιπῶν ιερὸν ρόσον Ωκεανοῖο
[565] πρῶτον παμφαίνων ἐπιτέλλεται ἀκροκνέφαιος.
[566] τὸν δὲ μέτ' ὄρθιογόη Πανδιονὶς ὥρτο χελιδῶν
[567] ἐς φάος ἀνθρώποις ἔσαρος νέον ἰσταμένοιο·
[568] τὴν φθάμενος οἶνας περιταμνέμεν· ὡς γὰρ ἄμεινον.
[569] ἀλλ' ὄπότ' ἀν φερέοικος ἀπὸ χθονὸς ἀμ φυτὰ βαίνῃ

[570] Πληγάδας φεύγων, τότε δὴ σκάφος οὐκέτι οἰνέων,
[571] ἀλλ' ἄρπας τε χαρασσέμεναι καὶ δμῶας ἐγείρειν·
[572] φεύγειν δὲ σκιεροὺς θώκους καὶ ἐπ' ἡδα κοῖτον
[573] ὥρη ἐν ἀμήτου, ὅτε τ' ἡδλιος χρόα κάρφει·
[574] τημοῦτος σπεύδειν καὶ οἴκαδε καρπὸν ἀγινεῖν
[575] ὅρθρου ἀνιστάμενος, ἵνα τοι βίος ἄρκιος εἴη.
[576] ἡῶς γὰρ τ' ἔργοιο τρίτην ἀπομείρεται αἴσαν,
[577] ἡῶς τοι προφέρει μὲν ὁδοῦ, προφέρει δὲ καὶ ἔργου,
[578] ἡῶς, ἡ τε φανεῖσα πολέας ἐπέβησε κελεύθου
[579] ἀνθρώπους πολλοῖσι τ' ἐπὶ ζυγὰ βουσὶ τίθησιν.
[580] ἡμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ καὶ ἡχέτα τέττιξ
[581] δενδρέω ἐφεζόμενος λιγυρὴν καταχεύετ' ἀοιδὴν
[582] πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρεος καματώδεος ὥρη,
[583] τῆμος πιόταταί τ' αἴγες, καὶ οἶνος ἄριστος,
[584] μαχλόταται δὲ γυναικες, ἀφαυρότατοι δέ τοι ἀνδρες
[585] εἰσίν, ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γούνατα Σείριος ἄζει,
[586] αὐαλέος δέ τε χρῶς ὑπὸ καύματος· ἀλλὰ τότ' ἡδη
[587] εἴη πετραίη τε σκιῇ καὶ βίβλινος οἶνος
[588] μάζα τ' ἀμολγαίη γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενάων
[589] καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας μή πω τετοκύίς
[590] πρωτογόνων τ' ἐρίφων· ἐπὶ δ' αἴθοπα πινέμεν οἶνον,
[591] ἐν σκιῇ ἐζόμενον, κεκορημένον ἥτορ ἐδωδῆς,
[592] ἀντίον ἀκραέος Ζεφύρου τρέψαντα πρόσωπα·
[593] κρήνης δ' ἀενάου καὶ ἀπορρύτου ἡ τ' ἀθόλωτος
[594] τρὶς ὕδατος προχέειν, τὸ δὲ τέτρατον ιέμεν οἶνου.
[595] δμωσὶ δ' ἐποτρύνειν Δημήτερος ιερὸν ἀκτὴν
[596] δινέμεν, εὔτ' ἀν πρῶτα φανῇ σθένος Ὡρίωνος,
[597] χώρῳ ἐν εύαεῖ καὶ ἐϋτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ.
[598] μέτρῳ δ' εὔ κομίσασθαι ἐν ἄγγεσιν· αὐτῷρ ἐπὴν δὴ
[599] πάντα βίον κατάθηαι ἐπάρμενον ἔνδοθι οἴκου,
[600] θῆτά τ' ἄσικον ποιεῖσθαι καὶ ἄτεκνον ἔριθον
[601] δίζησθαι κέλομαι· χαλεπὴ δ' ὑπόπορτις ἔριθος·
[602] καὶ κύνα καρχαρόδοντα κομεῖν, μὴ φείδεο σίτου,
[603] μή ποτέ σ' ἡμερόκοιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρήμαθ' ἔληται.
[604] χόρτον δ' ἐσκομίσαι καὶ συρφετόν, ὅφρα τοι εἴη
[605] βουσὶ καὶ ἡμίόνοισιν ἐπηετανόν. αὐτῷρ ἐπειτα
[606] δμῶας ἀναψύξαι φίλα γούνατα καὶ βόε λῦσαι.
[607] εὔτ' ἀν δ' Ὡρίων καὶ Σείριος ἐς μέσον ἔλθῃ
[608] οὔρανόν, Ἀρκτοῦρον δὲ ἴδη ροδοδάκτυλος Ἡώς,
[609] ὡ Πέρση, τότε πάντας ἀποδρέπεν οἴκαδε βότρυς,
[610] δεῖξαι δ' ἡελίῳ δέκα τ' ἡματα καὶ δέκα νύκτας,
[611] πέντε δὲ συσκιάσαι, ἔκτῳ δ' εἰς ἄγγε' ἀφύσσαι
[612] δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος. αὐτῷρ ἐπὴν δὴ
[613] Πληγάδες θ' Ὅδες τε τό τε σθένος Ὡρίωνος
[614] δύνωσιν, τότ' ἐπειτ' ἀρότου μεμνημένος εἴναι
[615] ὥραίον· πλειῶν δὲ κατὰ χθονὸς ἄρμενος εἴη.
[616] εἰ δέ σε ναυτιλίης δυσπεμφέλου ίμερος αἱρεῖ·
[617] εὔτ' ἀν Πληγάδες σθένος ὅβριμον Ὡρίωνος
[618] φεύγουσαι πίπτωσιν ἐς ἡεροειδέα πόντον,
[619] δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θυίουσιν ἀηται·
[620] καὶ τότε μηκέτι νῆα ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντω,
[621] γῆν δ' ἐργάζεσθαι μεμνημένος ὡς σε κελεύω·

[622] νῆα δ' ἐπ' ἡπείρου ἔρύσαι πυκάσαι τε λίθοισι
[623] πάντοθεν, ὅφε' ἵσχωσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων,
[624] χείμαρον ἔξερύσας, ἵνα μὴ πύθῃ Διὸς ὅμβρος.
[625] ὅπλα δ' ἐπάρμενα πάντα τεῷ ἐγκάτθεο οἴκω,
[626] εὔκόσμως στολίσας νηὸς πτερὰ ποντοπόροιο·
[627] πηδάλιον δ' εὐεργὲς ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι.
[628] αὐτὸς δ' ὠραῖον μίμνειν πλόσιν εἰς ὅ κεν ἔλθῃ·
[629] καὶ τότε νῆα θοὴν ἄλαδ' ἐλκέμεν, ἐν δέ τε φόρτον
[630] ἄρμενον ἐντύνασθαι, ἵν' οἴκαδε κέρδος ἄρηαι,
[631] ὃς περ ἐμός τε πατήρ καὶ σός, μέγα νήπιε Πέρση,
[632] πλωίζεσκ' ἐν νησί, βίου κεχρημένος ἐσθλοῦ·
[633] ὃς ποτε καὶ τεῖδ' ἥλθε πολὺν διὰ πόντον ἀνύσσας,
[634] Κύμην Αἰολίδα προλιπῶν ἐν νηὶ μελαίνῃ,
[635] οὐκ ἄφενος φεύγων οὐδὲ πλοῦτόν τε καὶ ὅλβον,
[636] ἀλλὰ κακὴν πενίην, τὴν Ζεὺς ἄνδρεσσι δίδωσιν.
[637] νάσσαστο δ' ἄγχ' Ἐλικῶνος ὄιζυρῃ ἐνὶ κώμῃ,
[638] Ἀσκρη, χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλῇ, οὐδέ ποτ' ἐσθλῇ.
[639] τύνη δ', ὡς Πέρση, ἔργων μεμνημένος εἶναι
[640] ὠραίων πάντων, περὶ ναυτιλίης δὲ μάλιστα.
[641] νῆι ὀλίγην αἰνεῖν, μεγάλῃ δ' ἐνὶ φορτίᾳ θέσθαι·
[642] μείζων μὲν φόρτος, μεῖζον δ' ἐπὶ κέρδει κέρδος
[643] ἔσσεται, εἴ κ' ἄνεμοί γε κακὰς ἀπέχωσιν ἀήτας.
[644] εὗτ' ἀν ἐπ' ἐμπορίην τρέψας ἀεσίφρονα θυμὸν
[645] βούληαι χρέα τε προφυγεῖν καὶ λιμὸν ἀτερπέα,
[646] δείξω δή τοι μέτρα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
[647] οὕτε τι ναυτιλίης σεσοφισμένος οὕτε τι νηῶν.
[648] οὐ γάρ πώ ποτε νηὶ γ' ἐπέπλων εύρεα πόντον,
[649] εὶ μὴ ἐς Εὔβοιαν ἐξ Αὐλίδος, ἢ ποτ' Ἀχαιοὶ
[650] μείναντες χειμῶνα πολὺν σὺν λαὸν ἄγειραν
[651] Ἑλλάδος ἐξ Ἱερῆς Τροίην ἐς καλλιγύναικα.
[652] ἐνθα δ' ἐγὼν ἐπ' ἄεθλα δαίφρονος Ἀμφιδάμαντος
[653] Χαλκίδα τ' εἰσεπέρησα· τὰ δὲ προπεφραδμένα πολλὰ
[654] ἄθλ' ἔθεσαν παῖδες μεγαλήτορες· ἐνθα μέ φημι
[655] ὅμνων νικήσαντα φέρειν τρίποδ' ὀτώντα.
[656] τὸν μὲν ἐγὼ Μούσησ' Ἐλικωνιάδεσσ' ἀνέθηκα
[657] ἐνθα με τὸ πρῶτον λιγυρῆς ἐπέβησαν ἀοιδῆς.
[658] τόσσον τοι νηῶν γε πεπείρημαι πολυγόμφων·
[659] ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω Ζηνὸς νόου αἰγιόχοιο·
[660] Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὅμνον ἀείδειν.
[661] ἡματα πεντήκοντα μετὰ τροπὰς ἡελίοιο,
[662] ἐς τέλος ἐλθόντος θέρεος, καματώδεος ὠρης,
[663] ὠραῖος πέλεται θυητοῖς πλόσις· οὕτε κε νῆα
[664] καυάζαις οὕτ' ἄνδρας ἀποφθείσειε θάλασσα,
[665] εἰ δὴ μὴ πρόφρων γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
[666] ἡ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεὺς ἐθέλησιν ὀλέσσαι·
[667] ἐν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.
[668] τῆμος δ' εὐκρινέες τ' αὔραι καὶ πόντος ἀπήμων·
[669] εὔκηλος τότε νῆα θοὴν ἀνέμοισι πιθήσας
[670] ἐλκέμεν ἐς πόντον φόρτον τ' ἐς πάντα τίθεσθαι·
[671] σπεύδειν δ' ὅττι τάχιστα πάλιν οἴκονδε νέεσθαι
[672] μηδὲ μένειν οἴνόν τε νέον καὶ ὀπωρινὸν ὅμβρον
[673] καὶ χειμῶν' ἐπιόντα Νότοιο τε δεινὰς ἀήτας,

[674] ὅς τ' ὥρινε θάλασσαν ὄμαρτήσας Διὸς ὅμβρω
[675] πολλῷ ὀπωρινῷ, χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθηκεν.
[676] ἄλλος δ' εἰαρινὸς πέλεται πλόος ἀνθρώποισιν·
[677] ἥμος δὴ τὸ πρῶτον, σον τ' ἐπιβᾶσα κορώνη
[678] ἵχνος ἐποίησεν, τόσσον πέταλ' ἀνδρὶ φανῆη
[679] ἐν κράδῃ ἀκροτάτῃ, τότε δ' ἄμβατός ἐστι θάλασσα·
[680] εἰαρινὸς δ' οὗτος πέλεται πλόος· οὐ μιν ἔγωγε
[681] αἴνημ', οὐ γὰρ ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένος ἐστίν·
[682] ἀρπακτός· χαλεπῶς κε φύγοις κακόν· ἀλλά νυ καὶ τὰ
[683] ἀνθρωποι ρέζουσιν ἀϊδρείησι νόοιο·
[684] χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
[685] δεινὸν δ' ἐστὶ θανεῖν μετὰ κύμασιν· ἀλλά σ' ἄνωγα
[686] φράζεσθαι τάδε πάντα μετὰ φρεσὶν ὡς ἀγορεύω.
[687] μηδ' ἐν νησὶν ἄπαντα βίον κοίλησι τίθεσθαι,
[688] ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δὲ μείονα φορτίζεσθαι·
[689] δεινὸν γὰρ πόντου μετὰ κύμασι πήματι κύρσαι·
[690] δεινὸν δ' εἴ κ' ἐπ' ἄμαξαν ὑπέρβιον ἄχθος ἀείρας
[691] ἄξονα καυάξαις καὶ φορτία μαυρωθείη.
[692] μέτρα φυλάσσεσθαι· καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος.
[693] ὡραῖος δὲ γυναῖκα τεὸν ποτὶ οἴκον ἄγεσθαι,
[694] μήτε τριηκόντων ἐτέων μάλα πόλλ' ἀπολείπων
[695] μήτ' ἐπιθεὶς μάλα πολλά· γάμος δέ τοι ὥριος οὗτος·
[696] ἡ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβώοι, πέμπτω δὲ γαμοῖτο.
[697] παρθενικὴν δὲ γαμεῖν, ὡς κ' ἡθεα κεδνὰ διδάξῃς,
[698] τὴν δὲ μάλιστα γαμεῖν, ἡτις σέθεν ἐγγύθι ναίει
[699] πάντα μάλ' ἀμφὶς ιδών, μὴ γείτοις χάρματα γήμης.
[700] οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ ληίζετ' ἄμεινον
[701] τῆς ἀγαθῆς, τῆς δ' αὔτε κακῆς οὐ ρίγιον ἄλλο,
[702] δειπνολόχης, ἡ τ' ἄνδρα καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα
[703] εὔει ἄτερ δαλοῖο καὶ ὡμῷ γήρᾳ δῶκεν.
[704] εῦ δ' ὅπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος εἶναι.
[705] μὴ δὲ κασιγνήτῳ ἵσον ποιεῖσθαι ἔταιρον·
[706] εἰ δέ κε ποιήσῃς, μή μιν πρότερος κακὸν ἔρξαι
[707] μηδὲ ψεύδεσθαι γλώσσης χάριν· εἰ δέ σέ γ' ἄρχη
[708] ἡ τι ἔπος εἰπὼν ἀποθύμιον ἡὲ καὶ ἔρξας,
[709] δὶς τόσα τείνυσθαι μεμνημένος· εἰ δέ κεν αὔτις
[710] ἡγῆτ' ἐς φιλότητα, δίκην δ' ἐθέλησι παρασχεῖν,
[711] δέξασθαι· δειλός τοι ἀνὴρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον
[712] ποιεῖται· σὲ δὲ μή τι νόος κατελεγχέτω εἶδος.
[713] μηδὲ πολύξεινον μηδ' ἄξεινον καλέεσθαι,
[714] μηδὲ κακῶν ἔταρον μηδ' ἐσθλῶν νεικεστῆρα.
[715] μηδέ ποτ' οὐλομένην πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ¹
[716] τέτλαθ' ὄνειδίζειν, μακάρων δόσιν αἰὲν ἐόντων.
[717] γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
[718] φειδωλῆς, πλείστη δὲ χάρις κατὰ μέτρον ιούσης·
[719] εἰ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις.
[720] μηδὲ πολυξείνουδαιτὸς δυσπέμφελος εἶναι·
[721] ἐκ κοινοῦ πλείστη τε χάρις δαπάνη τ' ὀλιγίστη.
[722] μηδέ ποτ' ἐξ ἡοῦςδιὶ λείβειν αἴθοπα οἴνον
[723] χερσὸν ἀνίπτοισιν μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν·
[724] οὐ γὰρ τοί γε κλύουσιν, ἀποπτύουσι δέ τ' ἀράς.
[725] μηδ' ἄντ' ἡελίου τετραμμένος ὄρθὸς ὄμιχεῖν,

[726] αύτάρ ἐπεί κε δύη, μεμυημένος, ἔς τ' ἀνιόντα,
[727] μὴ δ' ἀπογυμνωθείς· μακάρων τοι νύκτες ἔασιν.
[728] μήτ' ἐν ὁδῷ μήτ' ἐκτὸς ὁδοῦ προβάδην οὐρήσης·
[729] ἐζόμενος δ' ὅ γε θεῖος ἀνήρ, πεπυμένα εἰδώς,
[730] ἡ ὅ γε πρὸς τοῖχον πελάσας εὔερκεος αὐλῆς.
[731] μηδ' αἰδοῖα γονῇ πεπαλαγμένος ἔνδοθι οἴκου
[732] ιστίη ἐμπελαδὸν παραφαινέμεν, ἀλλ' ἀλέασθαι.
[733] μηδ' ἀπὸ δυσφήμοιο τάφου ἀπονοστήσαντα
[734] σπερμαίνειν γενεήν, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτός.
[735] μηδ' ἐπὶ κρηνάων ούρεῖν, μάλα δ' ἐξαλέασθαι.
[736] μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν καλλίρροον ὕδωρ
[737] ποσσὶ περᾶν πρίν γ' εὕξη ἵδων ἔς καλὰ ρέεθρα
[738] χεῖρας νιψάμενος πολυυηράτῳ ὕδατι λευκῷ.
[739] ὃς ποταμὸν διαβῇ κακότητ' ἴδε χεῖρας ἄνιπτος,
[740] τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἄλγεα δῶκαν ὀπίσσω.
[741] μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείη
[742] αὖν ἀπὸ χλωροῦ τάμνειν αἴθωνι σιδήρω.
[743] μηδέ ποτ' οἰνοχόην τιθέμεν κρητῆρος ὕπερθεν
[744] πινόντων· ὄλοὴ γὰρ ἐπ' αὐτῷ μοῖρα τέτυκται.
[745] μηδὲ δόμον ποιῶν ἀνεπίξεστον καταλείπειν,
[746] μή τοι ἐφεζομένη κρώξῃ λακέρυζα κορώνη.
[747] μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιρρέκτων ἀνελόντα
[748] ἔσθειν μηδὲ λόεσθαι· ἐπεὶ καὶ τοῖς ἐπι ποινή.
[749] μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν, οὐ γὰρ ἄμεινον,
[750] παῖδα δυωδεκαταῖον, ὅ τ' ἀνέρ' ἀνήνορα ποιεῖ,
[751] μηδὲ δυωδεκάμηνον· ἵσον καὶ τοῦτο τέτυκται.
[752] μηδὲ γυναικείᾳ λουτρῷ χρόα φαιδρύνεσθαι
[753] ἀνέρᾳ· λευγαλέῃ γὰρ ἐπὶ χρόνον ἔστ' ἐπὶ καὶ τῷ
[754] ποινή. μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἰθομένοισι κυρήσας
[755] μωμεύειν ἀίδηλα· θεός νύ τι καὶ τὰ νεμεσσᾶ.
[756] μηδέ ποτ' ἐν προχοής ποταμῶν ἄλαδε προρεόντων
[757] μηδ' ἐπὶ κρηνάων ούρεῖν, μάλα δ' ἐξαλέασθαι.
[758] μηδ' ἐναποψύχειν· τὸ γὰρ οὐ τοι λώιόν ἔστιν.
[759] ὕδη ἔρδειν· δεινὴν δὲ βροτῶν ὑπαλεύεο φήμην.
[760] φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται κούφη μὲν ἀεῖραι
[761] ῥεῖσα μάλ', ἀργαλέη δὲ φέρειν, χαλεπὴ δ' ἀποθέσθαι.
[762] φήμη δ' οὐ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ἥντινα πολλοὶ
[763] λαοὶ φημίξουσι· θεός νύ τίς ἔστι καὶ αὐτή.
[764] ἥματα δ' ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος εῦ κατὰ μοῖραν
[765] πεφραδέμεν δμώεσσι τριηκάδα μηνὸς ἀρίστην
[766] ἔργα τ' ἐποπτεύειν ἥδ' ἀρμαλιὴν δατέασθαι.
[767] αἴδε γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διὸς παρὰ μητιόεντος,
[768] εὗτ' ἀν ἀληθείην λαοὶ κρίνοντες ἄγωσιν.
[769] πρῶτον ἔνη τετράς τε καὶ ἐβδόμη ἱερὸν ἥμαρ.
[770] τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ.
[771] ὄγδοάτη δ' ἐνάτη τε δύω γε μὲν ἥματα μηνὸς
[772] ἔξοχ' ἀεξομένοιο βροτήσια ἔργα πένεσθαι.
[773] ἐνδεκάτη δὲ δυωδεκάτη τ' ἄμφω γε μὲν ἐσθλαὶ
[774] ἥμεν δῖς πείκειν ἥδ' εὔφρονα καρπὸν ἀμᾶσθαι.
[775] ἡ δὲ δυωδεκάτη τῆς ἐνδεκάτης μέγ' ἄμεινων.
[776] τῇ γάρ τοι νεῖ νήματ' ἀερσιπότητος ἀράχνης
[777] ἥματος ἐκ πλείου, ὅτε τ' ἰδρις σωρὸν ἀμᾶται.

- [778] τῇ δ' ἵστὸν στήσαιτο γυνὴ προβάλοιτό τε ἔργον.
[779] μηνὸς δ' ἵσταμένου τρεισκαιδεκάτην ἀλέασθαι
[780] σπέρματος ἄρξασθαι· φυτὰ δ' ἐνθρέψασθαι ἀρίστη.
[781] ἔκτῃ δ' ἡ μέσση μάλ' ἀσύμφορός ἐστι φυτοῖσιν,
[782] ἀνδρογόνος δ' ἀγαθή· κούρη δ' οὐ σύμφορός ἐστιν
[783] οὕτε γενέσθαι πρῶτ' οὕτ' ἀρ γάμου ἀντιβολῆσαι.
[784] οὐδὲ μὲν ἡ πρώτη ἔκτη κούρη γε γενέσθαι
[785] ἄρμενος, ἀλλ' ἐρίφους τάμνειν καὶ πώεα μήλων,
[786] σηκόν τ' ἀμφιβαλεῖν ποιμνήιον ἥπιον ἥμαρ·
[787] ἐσθλὴ δ' ἀνδρογόνος· φιλέοι δ' ὅ γε κέρτομα βάζειν
[788] ψεύδεά θ' αἰμυλίους τε λόγους κρυφίους τ' ὀαρισμούς.
[789] μηνὸς δ' ὄγδοάτῃ κάπρον καὶ βοῦν ἐρίμυκον
[790] ταμνέμεν, οὔρηας δὲ δυωδεκάτῃ ταλαιργούς.
[791] εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ, πλέω ἥματι, ἵστορα φῶτα
[792] γείνασθαι· μάλα γάρ τε νόον πεπυκασμένος ἔσται.
[793] ἐσθλὴ δ' ἀνδρογόνος δεκάτη, κούρη δέ τε τετράς
[794] μέσση· τῇ δέ τε μῆλα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς
[795] καὶ κύνα καρχαρόδοντα καὶ οὔρηας ταλαιργοὺς
[796] πρηήνειν ἐπὶ χεῖρα τιθείς· πεφύλαξο δὲ θυμῷ
[797] τετράδ' ἀλεύασθαι φθίνοντός θ' ἵσταμένου τε
[798] ἄλγεα· θυμοβορεῖν μάλα τοι τετελεσμένον ἥμαρ.
[799] ἐν δὲ τετάρτῃ μηνὸς ἄγεσθ' εἰς οἴκουν ἄκοιτιν
[800] οἰωνοὺς κρίνας οἱ ἐπ' ἔργματι τούτῳ ἄριστοι.
[801] πέμπτας δ' ἐξαλέασθαι, ἐπεὶ χαλεπαὶ τε καὶ αἰναί·
[802] ἐν πέμπτῃ γάρ φασιν Ἐρινύας ἀμφιπολεύειν
[803] ὄρκον γεινόμενον, τὸν Ἔρις τέκε πήμ' ἐπιόρκοις.
[804] μέσση δ' ἐβδομάτῃ Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
[805] εὖ μάλ' ὀπιπεύοντα ἔυτροχάλω ἐν ἀλωῆ
[806] βάλλειν, ύλοτόμον τε ταμεῖν θαλαμήια δοῦρα
[807] νήιά τε ξύλα πολλά, τά τ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται.
[808] τετράδι δ' ἄρχεσθαι νῆας πήγνυσθαι ἀραιάς.
[809] εἰνὰς δ' ἡ μέσση ἐπὶ δείελα λώιον ἥμαρ·
[810] πρωτίστῃ δ' εἰνὰς παναπήμων ἀνθρώποισιν·
[811] ἐσθλὴ μὲν γάρ θ' ἡ γε φυτευέμεν ἡδὲ γενέσθαι
[812] ἀνέρι τ' ἡδὲ γυναικί, καὶ οὕποτε πάγκακον ἥμαρ.
[813] παῦροι δ' αὔτε ἵσασι τρισεινάδα μηνὸς ἀρίστην
[814] ἄρξασθαί τε πίθου καὶ ἐπὶ ζυγὸν αύχενι θεῖναι
[815] βουσὶ καὶ ἡμίόνοισι καὶ ἵπποις ὠκυπόδεσσι,
[816] νῆα πολυκλήϊδα θοὴν εἰς οἴνοπα πόντον
[817] εἰρύμεναι· παῦροι δέ τ' ἀληθέα κικλήσκουσιν.
[818] τετράδι δ' οἶγε πίθον· περὶ πάντων ἱερὸν ἥμαρ
[819] μέσση· παῦροι δ' αὔτε μετ' εἰκάδα μηνὸς ἀρίστην
[820] ἡοῦς γεινομένης· ἐπὶ δείελα δ' ἐστὶ χερείων.
[821] αἴδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ἐπιχθονίοις μέγ' ὅνειαρ·
[822] αἱ δ' ἄλλαι μετάδουποι, ἀκήριοι, οὐ τι φέρουσαι.
[823] ἄλλος δ' ἄλλοιην αἰνεῖ, παῦροι δὲ ἵσασιν.
[824] ἄλλοτε μητρυὶ πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.
[825] τάων εύδαιμων τε καὶ ὅλβιος δὲ τάδε πάντα
[826] εἰδὼς ἐργάζηται ἀναίτιος ἀθανάτοισιν,
[827] ὄρνιθας κρίνων καὶ ὑπερβασίας ἀλεείνων.